

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **nezl. C. T. B.,** jednající prostřednictvím zákonné zástupkyně – matky T. K. P., zastoupený JUDr. Radkem Hudečkem, advokátem se sídlem Poděbradova 1243/7, Ostrava, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 22. 3. 2016, č. j. MV-183388-4/SO-2015, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 10. 2017, č. j. 62 A 55/2016 – 40,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 4. 10. 2017, č. j. 62 A 55/2016 – 40, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 22. 3. 2016, č. j. MV-183388-4/SO-2015, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.

III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 23 581 Kč **do 30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce JUDr. Radka Hudečka, advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce je státním příslušníkem Vietnamské socialistické republiky; od roku 2007 měl na území České republiky povolen trvalý pobyt, dle sdělení paní P. T. K., babičky stěžovatele, Zastupitelskému úřadu České republiky v Hanoji však pobýval na území České republiky naposledy v roce 2010. Rozhodnutím ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 9. 11. 2015, č. j. OAM-2682-15/ZR-2015, bylo žalobci z důvodu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) zrušeno povolení k trvalému pobytu a stanovena lhůta k vycestování z území 30 dnů od právní moci rozhodnutí. Odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně žalovaná v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla.

[2] Proti napadenému rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou Krajský soud v Brně v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „krajský soud“ a „napadený rozsudek“) zamítl. Krajský soud neshledal žádný z důvodů nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí ani rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Závěr žalované, že se žalobce nedopustil obcházení zákona ani závažným způsobem nenarušil veřejný pořádek, není v rozporu s tím, že žalobci byl zrušen trvalý pobyt, neboť v řízení o zrušení trvalého pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců nejsou tyto okolnosti relevantní. Žalovaná pouze ve své úvaze nad rámec nutného odůvodnění uvedla, že se žalobci zřejmě v budoucnu dostane ochrany prostřednictvím nižšího stupně pobytového oprávnění. Tvrzení žalované, že z její dosavadní činnosti vyplývá, že důvodem dlouhodobého pobytu dětí mimo území členských států Evropské unie zpravidla není jejich vzdělání, což doplnila poukazem na častou účelovost tohoto typu jednání, je podle krajského soudu právním názorem, který není třeba dokazovat.

[3] K věci samé krajský soud uvedl, že v případě rozhodování o zrušení povolení k trvalému pobytu dle § 77 odst. 1 zákona o pobytu cizinců (oproti § 77 odst. 2 zákona o pobytu cizinců) nemá správní orgán možnost správního uvážení a neposuzuje přiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života. Požadavek § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, aby rozhodnutí odpovídalo okolnostem posuzovaného případu, byl dle krajského soudu naplněn. Žalobce pobýval mimo území států Evropské unie po dobu delší než 12 měsíců, přičemž nebyly shledány žádné závažné důvody, které by mu v pobytu bránily. Podmínky hypotézy § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců tedy byly naplněny, správní orgán prvního stupně tedy neměl jinou možnost než rozhodnout, jak rozhodl. Okolnosti zmiňované žalobcem, zejména potřeba kontaktu s rodiči, mohou být podstatné při úvahách o jiném pobytovém oprávnění; společného soužití rodiny lze dosáhnout pomocí povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny.

[4] Pojem „*závažné důvody*“ je v § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců vymezen demonstrativním výčtem; jde zejména o těhotenství a narození dítěte, závažné onemocnění, studium nebo odborné školení anebo pracovní vyslání do zahraničí. Podle § 64 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců se studiem rozumí střední a vyšší odborné vzdělání, vzdělání na konzervatoři nebo vyšší odborné škole a studium v akreditovaných

studijních programech na vysoké škole. Základní vzdělání bylo z definice vypuštěno zákonem č. 427/2010 Sb., záměr zákonodárce je zřetelný i z důvodové zprávy. Základní vzdělání tak nemá být pokládáno ani za jiný závažný důvod nad rámec demonstrativního výčtu v § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Naopak, u cizince s trvalým pobytem na území České republiky by měla povinná školní docházka probíhat v České republice.

[5] K údajnému dřívějšímu napadání rodiny žalobce krajský soud konstatoval, že toto tvrzení nebylo součástí vyjádření zástupce žalobce dne 23. 5. 2015, argument byl ze strany žalobce vznesen až později ve správním řízení, avšak bez jakýchkoli důkazů. Ačkoli povinnost zjišťování skutkového stavu leží primárně na správním orgánu prvního stupně, jedná-li se o skutečnosti, které mohou být známy pouze dotčenému cizinci, je na něm, aby tyto okolnosti správnímu orgánu sdělil a prokázal. Nadto z žádného tvrzení žalobce nevyplývá, že by ke změně bydliště rodiny byly zapotřebí tři roky. Krajský soud proto dospěl k závěru, že tvrzení žalobce je účelové a nedoložené.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[6] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Podle stěžovatele se správní orgány ani soud nezabývaly všemi okolnostmi, které vedly rodiče stěžovatele k přenesení jeho pobytu mimo území států Evropské unie na dobu delší než 12 měsíců. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti. Sdělení babičky, že stěžovatel na území České republiky pobýval naposledy roku 2010, je v rozporu s tím, že prokazatelně v roce 2010 a 2011 navštěvoval první ročník základní školy v Plzni. Správní orgány rovněž nijak nezdůvodnily ani neprokázaly, v čem spatřují účelovost jednání, ani nevyslechly rodiče stěžovatele. V řízení, v němž se rozhoduje o zrušení trvalého pobytu nezletilému dítěti, musí být jeho rodiče řádným procesním způsobem vyslechnuti. Stěžovatel nesouhlasí s názorem krajského soudu, že návrh na výslech rodičů měl učinit sám stěžovatel, popř. jeho zákonní zástupci. Že rodina byla v místě původního pobytu napadána, bylo uvedeno již v odvolání, nadto stěžovatel upozorňuje na to, že pokud by tomu tak nebylo, přestěhování celé rodiny na druhý konec České republiky by postrádalo smysl. Správní orgány se však důvody rodiny k přestěhování vůbec nezabývaly. Závažné důvody pro pobyt mimo území České republiky ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je tak třeba spatřovat především v ochraně dítěte ze strany rodičů a zajištění lepších materiálních podmínek pro život, nikoli ve studiu základní školy ve Vietnamu. Správní orgány proto porušily § 3, jakož i § 50 odst. 3 správního řádu.

[7] Stěžovatel rovněž poukazuje na nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, ve kterém je uvedeno, že se stěžovatel nedopustil obcházení zákona ani nenarušil veřejný pořádek, přesto je rozhodnutí odůvodněno veřejným zájmem, který je postaven nad zájem dítěte. Neobstojí ani tvrzení správních orgánů, že stěžovatel může získat nižší pobytový status. Stěžovatel byl v přestupkovém řízení sankcionován za neprodloužení průkazu povolení k pobytu a za nenahlášení změny cestovního dokladu. Stěžovatel má proto za to,

že mu z důvodu § 56 odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců dlouhodobé vízum uděleno nebude. Stěžovatel dále rozporuje závěr správních orgánů, že na území České republiky nemůže mít z důvodu dlouhodobé nepřítomnosti žádné sociální ani kulturní vazby, neboť stěžovatel se zde narodil a až do věku 8 let zde nepřetržitě pobýval. V průběhu správního řízení nebyl zohledněn věk stěžovatele, jeho zdravotní stav, závažnost dotčeného veřejného zájmu, nemožnost návratu do země původu, narození a délka pobytu na území České republiky, rodinné vazby a současné studium na české základní škole. Závěrem stěžovatel rozporuje názor krajského soudu, že rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu není nepřiměřeným zásahem do jeho rodinného a soukromého života. Krajský soud ani správní orgány neposuzovaly důsledky plynoucí pro stěžovatele ze zrušení jeho povolení k pobytu a posuzování jeho přiměřenosti; zaměřily se pouze na zkoumání veřejného zájmu.

[8] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že se ztotožňuje s napadeným rozsudkem a poukazuje na své vyjádření k žalobě.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.). Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Důvodnost kasační stížnosti vážil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[11] Podle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců „[m]*inisterstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže cizinec pobýval mimo území států Evropské unie nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců, pokud nebyla odůvodněna závažnými důvody, zejména těhotenstvím a narozením dítěte, závažným onemocněním, studiem nebo odborným školením anebo pracovním vysláním do zahraničí*“.

[12] Nejvyšší správní soud předně konstatuje, že pokud jde o tvrzenou nesrozumitelnost napadeného rozhodnutí, ztotožňuje se se závěrem krajského soudu, že důvodem zrušení trvalého pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců není obcházení zákona ani závažné narušení veřejného pořádku. Žalované nic nebránilo tyto okolnosti ve vztahu ke stěžovateli konstatovat, ačkoli bylo rozhodnuto o zrušení jeho trvalého pobytu. Obdobně není pro zrušení trvalého pobytu relevantní, zda cizinec bude do budoucna schopen získat jiné pobytové oprávnění. Že stěžovatel může požádat o nižší pobytový status (např. povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na území), žalovaná uvedla nad rámec nutného odůvodnění rozhodnutí, spíše jako vstřícnost vůči stěžovateli. Žalované ani krajskému soudu tak nelze vytýkat, že se nezabývaly řízením vedeným proti stěžovateli ve věci přestupku spočívajícího v neprodloužení průkazu povolení k pobytu a nenahlášení změny cestovního dokladu. Z uvedených důvodů se souvisejícími námitkami nebude blíže zabývat ani Nejvyšší správní soud.

[13] Ohledně nedostatečného a nesprávného vypořádání otázky týkající se nutnosti posuzování přiměřenosti rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu z hlediska dopadů do soukromého a rodinného života stěžovatele Nejvyšší správní soud uvádí, že krajský soud se žalobní námitkou podrobně zabýval (s. 5 napadeného rozsudku) a posoudil ji v souladu s aktuální judikaturou zdejšího soudu. Posuzování přiměřenosti zrušení trvalého pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců ve vztahu k dopadu do soukromého a rodinného života cizince se v těchto případech neprovádí. To vyplývá jednak ze systematiky zákona (oproti § 77 odst. 2 *in fine* zákona o pobytu cizinců zákonodárce do posuzovaného ustanovení příkaz k posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí nevtělil) a jednak ze skutečnosti, že ústavněprávním a mezinárodněprávním závazkům bylo v této oblasti učiněno zadost již zákonnou úpravou, která počítá s přihlédnutím k závažným důvodům odůvodňujícím nepřítomnost cizince na území České republiky (k tomu blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 1. 2017, č. j. 9 Azs 288/2016 – 30, a navazující rozsudky např. ze dne 17. 8. 2017, č. j. 2 Azs 115/2017 – 45, či ze dne 20. 7. 2017, č. j. 1 Azs 139/2017 – 30). V případě zrušení trvalého pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců správní orgán pouze zkoumá, zda byla naplněna hypotéza daného ustanovení, tj. pobyt mimo území států Evropské unie po dobu delší než dvanáct měsíců a neexistence závažných důvodů předpokládaných zákonem. Správní uvážení je při aplikaci citovaného ustanovení pojmově vyloučeno (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 8. 2017, č. j. 6 Azs 181/2017 – 32).

[14] Nejvyšší správní soud se následně zabýval námitkou týkající se nedostatečného zjištění skutkového stavu. Podle § 3 správního řádu, „[n]*evyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2*“.

[15] Podle § 50 odst. 3 správního řádu „[s]*právní orgán je povinen zjistit všechny okolnosti důležité pro ochranu veřejného zájmu. V řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, je správní orgán povinen i bez návrhu zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena*.“

[16] Citované ustanovení má přednost před § 82 odst. 4 správního řádu: „*Má-li správní orgán povinnost zjistit všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být povinnost uložena i bez návrhu (z logiky věci bez návrhu toho, komu má být povinnost uložena), nemůže se správní orgán ohledně návrhů takové osoby na provedení dalších důkazů současně dovolávat ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2011, č. j. 5 As 7/2011 – 48, publ. pod č. 2412/2011 Sb. NSS, a na něj navazující rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2017, č. j. 9 As 154/2016 – 31, či ze dne 25. 10. 2017, č. j. 8 Azs 152/2017 – 31).

[17] Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu v případě, že správní orgán ukládá povinnost, je nad rámec obecného pravidla o zjišťování skutkového stavu věci povinen zjišťovat i skutečnosti ve prospěch účastníka řízení. Správní orgán v tomto typu řízení nese odpovědnost za řádné soustředění podkladů pro rozhodnutí a případně odpovědnost za nesplnění této povinnosti (srov. rozsudky ze dne 30. 12. 2010,

č. j. 4 Ads 44/2010 - 132, a ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2 As 52/2013 – 69, či ze dne 26. 10. 2017, č. j. 5 Azs 56/2017 - 34). Vyšetřovací povinnost správního orgánu nicméně není bezbřehá. Své meze nalézá zejména v konfrontaci se zásadou hospodárnosti řízení. Nehospodárným, ba až absurdním, by se ostatně jevil vůči správnímu orgánu požadavek na iniciativní vyhledávání a prokazování skutečností, o kterých by z povahy věci měl spíše mít povědomí účastník řízení a jejichž uplatnění by jemu bylo zjevně ku prospěchu. Na druhé straně to jistě neznamená, že v případě povědomosti o účastníku prospěšné skutečnosti by tuto snad správní orgán byl oprávněn opomenout, zamlčet či upozadit (již zmiňovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 115/2017 – 45).

[18] V řízení o zrušení trvalého pobytu dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je třeba zjišťovat a prokazovat nejen délku nepřítomnosti cizince na území členských států Evropské unie, nýbrž i existenci závažných důvodů odůvodňujících nepřítomnost cizince na území. Pokud v řízení správní orgán zjistí indicie důvodů, které by byly kontraindikací pro zrušení trvalého pobytu, musí se s nimi vypořádat, tj. vést k těmto otázkám v potřebném rozsahu dokazování a na základě něj uzavřít, zda takové důvody existují či nikoliv (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 4. 9. 2015, č. j. 47 A 28/2013 – 52).

[19] V posuzovaném řízení není sporu o tom, že stěžovatel nejméně od roku 2012 pobýval nepřetržitě po dobu delší než 12 měsíců mimo území Evropské unie. Stěžovatel v kasační stížnosti sice rozporuje tvrzení paní P. T. K., že v České republice byl naposledy v roce 2010, tím, že poukazuje na své absolvování povinné školní docházky v České republice ve školním roce 2010 až 2011, nijak však nerozporuje zjištění správního orgánu prvního stupně, že cestovní doklad č. N1113587 měl platný do 18. 7. 2012 a pobytový štítek č. FA0290854 do 24. 9. 2012. Je však třeba se blíže zabývat postupem správních orgánů ve vztahu ke zjištění existence důvodů pro nepřítomnost stěžovatele na území České republiky.

[20] Ze správního spisu vyplývá, že stěžovatel se narodil dne X v P. Dne 31. 8. 2015 se babička stěžovatele dostavila na Zastupitelský úřad České republiky v Hanoji za účelem podání žádosti o udělení dlouhodobého víza stěžovateli. Během pohovoru uvedla, že stěžovatel nemluví českým jazykem, v České republice byl naposledy v roce 2010 a absolvoval zde první třídu základní školy, ve Vietnamu chodí do páté třídy, žije u babičky a matku viděl naposledy v září 2010 ve Vietnamu. Řízení o zrušení trvalého pobytu bylo zahájeno dne 17. 9. 2015, rozhodnutí správního orgánu vydáno dne 9. 11. 2015 a potvrzeno napadeným rozhodnutím dne 22. 3. 2016; stěžovateli tedy bylo během správního řízení jedenáct let. Ve vyjádření se k podkladům řízení zástupce stěžovatele uvedl, že důvodem pro pobyt mimo území členských států Evropské unie bylo rozhodnutí rodičů poslat stěžovatele do vietnamské základní školy. V současné době chce žít s rodiči a sourozencem na území České republiky, kde již navštěvuje Masarykovu základní školu v L. Správní orgán prvního stupně ve svém rozhodnutí uvedl, že stěžovatel v řízení nedoložil, že by byl vážně nemocný, studoval či byl pracovně vyslán do zahraničí. Ve svém odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně stěžovatel primárně brojil proti nesprávnému zjištění skutkového stavu a poukázal na to, že správní orgán prvního stupně vycházel pouze ze sdělení babičky stěžovatele v jiném řízení a nevyslechl ani stěžovatele, ani jeho zákonné zástupce. Dále v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního

stupně uvádí, že matka stěžovatele vycestovala na konci roku 2011 do Vietnamu, aby mu zajistila možnost řádného studia na základní škole, neboť v této době se rodina musela stěhovat z Plzně do jiného regionu České republiky z důvodu opakujícího se napadání rodiny. Stěžovatel se do České republiky vrátil teprve poté, co si rodina zajistila řádné bydlení v obci L. a stěžovateli individuální studium na tamější základní škole. Žalovaná v napadeném rozhodnutí k důvodům pobytu stěžovatele mimo území států Evropské unie uvedla, že studium na základní škole se za „*závažný důvod*" ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců nepovažuje, a k důvodům týkajícím se napadání rodiny se vůbec nevyjádřila. Na závěr uvedla, že „[s]*e situací, kdy dítě cizinců absolvuje některé ročníky prvního stupně základní školy ve své vlasti, se Komise setkala již v desítkách případů, scénář je vždy stejný. Cizinec má dítě, kvůli provozování večerky či restaurace s dlouhou otevírací dobou je však časově zaneprázdněn, a tak své dítě pošle do domovské země za příbuznými, kteří se o něj postarají. Až se dítě stane samostatnějším, obvykle právě po ukončení prvního stupně základní školy, začnou rodiče jevit zájem o navrácení dítěte do České republiky. Navštěvování základní školy při dlouholetém pobytu v zahraničí je tak jen nahodilou okolností, nikoliv pravým důvodem přesídlení, a proto tuto skutečnost nelze považovat za závažný důvod ve smyslu ust. § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců*."

[21] S ohledem na výše uvedené má Nejvyšší správní soud za to, že žalovaná ve vztahu k existenci důvodů pro nepřítomnost stěžovatele na území členských států Evropské unie nedostála své povinnosti dostatečně zjistit skutkový stav věci, neboť se vůbec nezabývala tvrzením ohledně napadání rodiny stěžovatele v původním místě pobytu a přes výslovný návrh stěžovatele bez jakéhokoli odůvodnění neprovedla výslech jeho zákonných zástupců. Nejvyšší správní soud upozorňuje, že řízení bylo vedeno proti účastníkovi, kterému bylo jedenáct let, přičemž v době tvrzeného odjezdu z České republiky mu bylo okolo šesti let. V takovém případě je výslech zákonných zástupců podstatný pro řádné objasnění důvodů cizincovy nepřítomnosti na území České republiky. V posuzovaném případě navíc stěžovatel výslech zákonných zástupců výslovně navrhoval. Není tedy přípustné, aby žalovaná veškerá skutková tvrzení odbyla paušalizujícím a značně stereotypním (z vyjádření implicitně vyplývá, že všichni cizinci vietnamského původu v České republice provozují večerky či restaurace s rychlým občerstvením) závěrem založeným na „*desítkách případů*", s nimiž se žalovaná ve své praxi setkala.

[22] Nejvyšší správní soud nevylučuje, že po řádném provedení dokazování žalovaná dospěje k závěru o účelovosti či nedůvěryhodnosti tvrzení a provedených důkazů či uzavře, že tvrzené důvody nepřítomnosti nespadají pod neurčitý právní pojem „*závažné důvody*" pro pobyt mimo území členských států Evropské unie ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Rovněž je třeba zdůraznit, že snaha správních orgánů o kontrolu plnění podmínek trvalého pobytu cizinců na území České republiky a následné zahájení řízení při zjištění indicií pro jeho zrušení, jsou z pohledu Nejvyššího správního soudu účelné a správné. V řízení vedeném z úřední povinnosti, v němž je subjektu ukládána povinnost, nicméně nelze na řádné zjišťování skutkového stavu a vypořádání námitek účastníka řízení rezignovat. V tomto ohledu je třeba rovněž připomenout, že zrušení pobytového oprávnění představuje významný zásah do soukromého a rodinného života (srov. např. rozsudek ze dne 18. 4. 2013, č. j. 5 As 73/2011 - 146, publ. pod č. 2882/2013 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že skutková podstata,

z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech [§ 103 odst. 1 písm. b)]. Žalovaná rovněž nevypořádala veškeré námitky stěžovatele, napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Přezkoumal-li krajský soud rozhodnutí, které nebylo přezkoumatelné, zatížil vadou nepřezkoumatelnosti i své vlastní rozhodnutí [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[23] Pro úplnost Nejvyšší správní soud konstatuje, že neurčitý právní pojem „*závažné důvody*“ dle § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců musí mít souvztažnost k cizinci, o jehož povolení k trvalému pobytu jde. Tuto souvztažnost však Nejvyšší správní soud chápe tak, že zde existuje určitá skutečnost (závažný důvod), která cizinci buď objektivně brání opustit zahraničí (např. povodeň), nebo která pro něj představuje svou povahou velmi silnou vnitřní motivaci setrvat v zahraničí nepřetržitě i po dobu překračující 12 měsíců. Že jde ve druhém zmíněném případě o velmi silnou motivaci, musí být objektivně pochopitelné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 Azs 306/2014 – 50). Žalované i krajskému soudu je rovněž třeba přisvědčit, že studium na základní škole nelze považovat za závažný důvod ve smyslu § 77 odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2017, č. j. 8 Azs 117/2017 – 47).

[24] Nejvyšší správní soud závěrem podotýká, že v řízení před krajským soudem shledal vadu spočívající v nevyrozumění rodičů stěžovatele o probíhajícím řízení, čímž jim bylo znemožněno uplatňovat v řízení práva osoby zúčastněné na řízení dle § 34 s. ř. s. Nicméně vzhledem k výše uvedeným vadám napadeného rozhodnutí nemohla mít tato vada vliv na zákonnost rozhodnutí. Nejvyšší správní soud však považuje za účelné připomenout, že § 34 odst. 2 s. ř. s. předpokládá aktivní postup soudu při zjišťování okruhu možných osob zúčastněných na řízení, a to i v případě, že žalobce tyto osoby v žalobě neoznačí. Jestliže krajský soud nevyrozumí všechny potenciální osoby zúčastněné na řízení o probíhajícím řízení, tyto nepoučí a nevyzve, aby oznámily, zda budou v soudním řízení práva osoby zúčastněné na řízení uplatňovat, zatíží obvykle řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 1 As 39/2004 – 75, publ. pod č. 1479/2008 Sb. NSS, ze dne 2. 5. 2007, č. j. 5 As 3/2007 – 68, ze dne 17. 1. 2014, č. j. 5 As 140/2012 – 22, či ze dne 9. 11. 2016, č. j. 2 As 256/2016 – 92, viz však též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 11. 2017, č. j. 2 Azs 331/2017 - 33). K takové vadě Nejvyšší správní soud přihlédne z úřední povinnosti (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 5. 2006, č. j. 8 As 32/2005 – 81, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2016, č. j. 7 Azs 301/2015 – 26, a ze dne 17. 1. 2014, č. j. 5 As 140/2012 – 22).

[25] V posuzované věci bylo předmětem řízení rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu představuje zrušení pobytového oprávnění významný zásah do soukromého a rodinného života, zpravidla intenzivnější než v případě zamítnutí žádosti o povolení k pobytu (srov. např. rozsudek ze dne 18. 4. 2013, č. j. 5 As 73/2011 – 146, publ. pod č. 2882/2013 Sb. NSS). Právo na respektování rodinného života se vztahuje na rodinné vztahy, primárně na vztahy mezi rodiči a dětmi, a předpokládá existenci blízkých osobních vazeb. Posouzení existence blízkých rodinných vazeb je otázkou faktickou, záležející na okolnostech každého konkrétního případu (viz

např. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ve věci *K. T. proti Finsku* ze dne 12. 7. 2001, č. 25702/94, § 150). Kromě cizince, jemuž je trvalý pobyt na území České republiky rušen, mohou být daným rozhodnutím dotčeni na svém právu na soukromý a rodinný život i jeho rodinní příslušníci, zejména jedná-li se o zrušení trvalého pobytu dítěte dané osoby. Nejvyšší správní soud ustáleně judikuje, že v řízeních, jejichž předmětem je rozhodnutí o vyhoštění cizince (rozsudky ze dne 14. 1. 2016, č. j. 7 Azs 301/2015 – 26, či ze dne 17. 1. 2014, č. j. 5 As 74/2013 - 48), rozhodnutí o zamítnutí žádosti o povolení k pobytu (rozsudky ze dne 23. 4. 2015, č. j. 7 Azs 80/2015 – 31, či ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5 As 104/2011 – 102, publ. pod č. 2781/2013 Sb. NSS) či rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu za účelem sloučení rodiny (rozsudek ze dne 6. 12. 2017, č. j. 2 Azs 365/2017 - 26), je rodinné příslušníky cizince třeba považovat za osoby přicházející v úvahu jako osoby zúčastněné na řízení. V posuzovaném případě ze správního spisu neplyne, že by rodiče stěžovatele nebyli se svým dítětem v kontaktu či že by o posuzovanou věc nejevili žádný zájem. Z předložených tvrzení a důkazních materiálů se naopak zdá, že stěžovatel žije s rodiči ve společné domácnosti v L., kde navštěvuje základní školu (po doplnění dokazování žalovanou v navazujícím správním řízení bude mít krajský soud o okolnostech stěžovatelova soužití s rodiči bližší představu).

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[26] Z výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadený rozsudek zrušil (§ 110 odst. 1 věta první s. ř. s.). Za použití § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. současně zrušil i napadené rozhodnutí a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Zruší-li Nejvyšší správní soud i rozhodnutí správního orgánu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento správní orgán vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.]. V navazujícím řízení žalovaná vypořádá a vyhodnotí všechny relevantní okolnosti, doplní dokazování a své závěry řádně odůvodní.

[27] Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o věci rozhodl, a proto musí určit náhradu nákladů celého soudního řízení. Vzhledem k tomu, že se stěžovatel žalobou domáhal zrušení napadeného rozhodnutí, je nutno považovat ho za úspěšného účastníka. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. má úspěšný účastník právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovateli přísluší náhrada odměny za tři úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení na základě smlouvy o poskytnutí právních služeb a podání žaloby a kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Odměna za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti náleží ve výši jedné poloviny [§ 11 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 11 odst. 3 advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon činí podle § 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, 3100 Kč, odměna ve výši jedné poloviny pak 1550 Kč. Podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu je třeba k odměně za každý úkon přičíst 300 Kč na úhradu hotových výdajů. Celkem tak náklady řízení tvoří součet částky 9000 Kč za soudní poplatky a 12 050 Kč za právní služby (třikrát 3400 Kč + 1850 Kč). Protože zástupce

stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku 2530,50 Kč, kterou je povinen odvést z odměny za zastupování podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Celkovou částku nákladů řízení ve výši 23 581 Kč je žalovaná povinna zaplatit stěžovateli v přiměřené lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2017

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu